2024/2354

10.10.2024.

REZOLUCIJA (EU) 2024/2354 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 11. travnja 2024.

o razrješnici za izvršenje proračuna agencija Europske unije za financijsku godinu 2022.: uspješnost, financijsko upravljanje i nadzor

EUROPSKI PARLAMENT,

— uzimajući u obzir svoje odluke o razrješnici za izvršenje proračuna agencija Europske unije za financijsku godinu 2022.,

— uzimajući u obzir izvješće Komisije o daljnjim mjerama u vezi s razrješnicom za financijsku godinu 2021. (COM(2023)0384),

— uzimajući u obzir godišnje izvješće Revizorskog suda o agencijama EU-a za financijsku godinu 2022., kojemu su priloženi odgovori agencija ([1]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 ([2]), a posebno njezine članke 68. i 70.,

— uzimajući u obzir Delegiranu uredbu Komisije (EU) 2019/715 od 18. prosinca 2018. o okvirnoj financijskoj uredbi za tijela osnovana na temelju Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o Euratomu na koja se upućuje u članku 70. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]), a posebno njezin članak 105.,

— uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

— uzimajući u obzir mišljenja Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja i Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0118/2024),

A budući da ova Rezolucija za svako tijelo u smislu članka 70. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 sadrži horizontalne primjedbe priložene odlukama o razrješnici u skladu s člankom 262. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 i člankom 3. Priloga V. Poslovniku Parlamenta;

B budući da ova Rezolucija također sadrži, za Agenciju za opskrbu Euratoma, horizontalne primjedbe priložene odlukama o razrješnici u skladu s člankom 262. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 i člankom 3. Priloga V. Poslovniku Parlamenta;

C budući da bi se agencije Unije trebale usredotočiti na misije s jasnom europskom dodanom vrijednošću i da bi organizaciju takvih misija trebalo optimizirati kako bi se u najboljem interesu poreznih obveznika Unije izbjegla preklapanja;

D budući da tijelo nadležno za davanje razrješnice u kontekstu postupka davanja razrješnica nastoji istaknuti veliku važnost jačanja demokratskog legitimiteta institucija Unije; budući da to uključuje povećanje transparentnosti i odgovornosti, provedbu izrade proračuna na temelju uspješnosti i osiguravanje dobrog upravljanja ljudskim resursima;

([1]) SL C, C/2023/594, 27.10.2023.
([2]) SL L 193, 30.7.2018., str. 1.
([3]) SL L 122, 10.5.2019., str. 1.

1. prima na znanje da je za 33 decentralizirane agencije Unije ukupni zbroj proračuna za 2022. iznosio oko 3 471 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza, što predstavlja povećanje od 8,2 % u usporedbi s 2021., te 3 035 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje, što predstavlja smanjenje od 1,78 % u usporedbi s 2021.; nadalje, prima na znanje da je od tih 3 035 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje otprilike 2 781 milijuna EUR financirano iz općeg proračuna Unije, što predstavlja 74,85 % ukupnog financiranja agencija 2022. (u odnosu na 77,27 % 2021.); nadalje, uviđa da je oko 935 milijuna EUR financirano naknadama i pristojbama te izravnim doprinosima zemalja sudionica (povećanje od 28,23 % u usporedbi s 2021.);

2. napominje da je ukupni konačni proračun za 2022. (nakon izmjene proračuna) svih decentraliziranih agencija Unije bio približno 16 % viši od proračuna za 2021., dok je stopa inflacije u Uniji dosegnula do 11,5 % u listopadu 2022.; u tom kontekstu napominje da je povećanje proračuna nekih agencija od 2021. do 2022. bilo značajno i iznosilo više od 60 % (ENISA, eu-LISA, EFCA), približno 30 % ili više (ELA, EEA, Frontex) te više od 20 % (EUSPA, EUAA);

3. prima na znanje zaključak Revizorskog suda u njegovu Godišnjem izvješću o agencijama Unije za financijsku godinu 2022. („izvješće Revizorskog suda”) da su revizijom godišnje računovodstvene dokumentacije agencija za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2022. utvrđeni manje pozitivni rezultati nego prethodne godine (2021.), pri čemu su glavni izvor nepravilnih plaćanja i dalje manjkavosti u postupcima javne nabave;

Glavni rizici koje je utvrdio Revizorski sud

4. na temelju izvješća Revizorskog suda napominje da je ukupni rizik za pouzdanost računovodstvene dokumentacije agencija, utvrđen primjenom računovodstvenih pravila koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije i koja se temelje na međunarodnim računovodstvenim standardima, općenito nizak, kao što je bio slučaj 2021.;

5. na temelju izvješća Revizorskog suda ističe da Revizorski sud cjelokupni rizik za zakonitost i pravilnost prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom smatra niskim za većinu agencija, a srednje visokim za agencije koje se djelomično financiraju vlastitim sredstvima i na koje se primjenjuju posebni propisi o naplati naknada i drugim doprinosima od prihoda, kao što je bio slučaj 2021.;

6. primjećuje da Revizorski sud rizik za zakonitost i pravilnost plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom agencija općenito smatra srednje visokim, no da on varira od niskog do visokog, ovisno o proračunskim naslovima; prima na znanje da Revizorski sud smatra da je rizik za glavu I. (rashodi za osoblje) općenito nizak, za glavu II. (administrativni rashodi) srednje visok, dok za glavu III. (operativni rashodi) varira između niskog i visokog, ovisno o agenciji i prirodi njezinih operativnih rashoda; ističe da Revizorski sud smatra da je rizik u pogledu glave III. sličan riziku iz glave II., ali s obzirom na to da su u okviru glave III. u pitanju mnogo veći iznosi, smatra se da je učinak veći;

7. sa zabrinutošću prima na znanje da Revizorski sud već petu godinu u nizu smatra da je rizik za dobro financijsko upravljanje srednje visok i da je prvenstveno povezan s postupcima javne nabave kojima se nije osiguralo postizanje najbolje moguće vrijednosti za novac; nadalje, napominje da se javna sredstva uvijek moraju koristiti učinkovito te da se pritom mora voditi računa o interesima poreznih obveznika;

8. prima na znanje da Revizorski sud smatra da je rizik za upravljanje proračunom nizak, pri čemu je revizija Revizorskog suda pokazala visoke razine prijenosa odobrenih sredstava za koja su preuzete obveze, što je, međutim, prema Revizorskom sudu bilo opravdano zbog višegodišnje prirode operacija ili zbog razloga izvan kontrole agencija; poziva agencije da poboljšaju svoje proračunsko upravljanje i financijsko planiranje na način da utvrde ambiciozne financijske ključne pokazatelje uspješnosti te da tijekom godine aktivno prate financijsku i proračunsku uspješnost kako bi prijenose ograničile na prihvatljiv postotak;

9. podsjeća na to da je Revizorski sud 2020. pokrenuo automatizirane revizijske postupke u području revizije računovodstvene dokumentacije nekoliko izvršnih agencija; prima na znanje da je Revizorski sud 2021. proširio primjenu takvih postupaka na sve agencije, no da je u slučaju decentraliziranih agencija primijenio deset postupaka koji se odnose samo na plaće; prima na znanje predanost Revizorskog suda proširenju uporabe tehnologije digitalne revizije na druga područja i na sve agencije; u tom kontekstu pozdravlja pilot-projekt koji je Revizorski sud pokrenuo 2022. radi digitalizacije određenih aspekata revizije javne nabave agencija; poziva Revizorski sud da o ishodu tog pilot-projekta obavijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice;

10. pozdravlja činjenicu da je Revizorski sud izjavio da su u većini slučajeva (67 od 121 opažanja koje na kraju 2021. nije bilo dovršeno) agencije poduzele korektivne mjere kako bi odgovorile na revizijska opažanja iz prethodnih godina; međutim, sa zabrinutošću prima na znanje povećanje broja opažanja iz prethodnih godina koja su ostala otvorena na kraju godine, s 48 u 2021. na 54 u 2022.; poziva sve dotične agencije da utvrde odgovarajuće korektivne mjere te da nastave ulagati napore u daljnje postupanje u vezi s opažanjima Revizorskog suda koja su u tijeku ili još uvijek nisu dovršena;

Upravljanje proračunom i financijama

11. sa zadovoljstvom ističe da je prema izvješću Revizorskog suda izdano bezuvjetno revizorsko mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije svih agencija; nadalje, prima na znanje da je Revizorski sud izdao bezuvjetno mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda na kojima se temelji računovodstvena dokumentacija za sve agencije; prima na znanje da je Revizorski sud izdao bezuvjetno mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja na kojima se temelji računovodstvena dokumentacija za sve agencije, osim za njih četiri: Prevoditeljski centar za tijela Europske unije (CdT), Agencija za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL), Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC) i Agencija za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA); sa zabrinutošću napominje da je Revizorski sud izdao uvjetna mišljenja zbog nepropisnih rashoda u iznosu od 1,3 milijuna EUR (za CdT), 4,26 milijuna EUR (za CEPOL), 0,6 milijuna EUR (za ECDC), zbog čega je Revizorski sud procijenio da ukupan iznos nepropisnih rashoda čini 2,8 % ukupnih odobrenih sredstava za plaćanje dostupnih 2022., te 17,8 milijuna EUR (za agenciju eu-LISA);

12. napominje da je u pogledu pouzdanosti računovodstvene dokumentacije Revizorski sud izdao posebnu napomenu za Europsku agenciju za lijekove (EMA), Agenciju Europske unije za željeznice (ERA), Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA), Agenciju Europske unije za azil (EUAA), Agenciju Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu (Eurojust), agenciju eu-LISA i Agenciju za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex); napominje da se posebna napomena za EMA-u odnosila na ugovor o zakupu njezinih bivših poslovnih prostora u Londonu koji traje do 2039., bez odredbe o prijevremenom raskidu ugovora i potencijalne obveze procijenjene na 366 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2022., kao i na neizvjesnost u pogledu financijskih rezultata krajnjeg matičnog društva podnajmoprimca tih poslovnih prostora; prima na znanje da je Odbor za proračune Europskog parlamenta 11. siječnja 2024. održao razmjenu gledišta s EMA-om o mogućoj izmjeni ugovora o podnajmu nekadašnjih prostora te agencije u Londonu; napominje da se posebna napomena za ERA-u i Eurojust odnosila na provedbu novog proračunskog, računovodstvenog i financijskog sustava (SUMMA) kao pilot-projekta za Komisiju; napominje da se posebna napomena za EUAA-u odnosila na posljedice nezakonite i ničim izazvane ruske agresije na Ukrajinu na aktivnosti EUAA-e; napominje da se posebna napomena za agenciju eu-LISA odnosila na kašnjenja u provedbi sustava ulaska/izlaska i povezanog učinka na rad agencije eu-LISA; konstatira da se posebna napomena za Frontex odnosila na činjenicu da valjanost njegovog računovodstvenog sustava nije potvrđena dvije godine zaredom, kao i na netočan izračun doprinosa zemalja šengenskog područja koje nisu članice EU-a, a koji je bio za 3,2 milijuna EUR manji od iznosa koji su 2022. trebale uplatiti u proračun Frontexa; napominje da se posebna napomena za ESMA-u odnosila na nesigurnost povezanu s ishodom jedne tužbe te da se, prema izvješću Revizorskog suda, posebna napomena u potpunosti primjenjuje na zakonitost i pravilnost plaćanja ESMA-e;

13. prima na znanje ponovljeno opažanje Revizorskog suda u vezi s doprinosima zemalja pridruženih schengenskom području prema kojemu različite metode u sporazumima u vezi s izračunom doprinosa podrazumijevaju rizik od pogrešne provedbe tih sporazuma o doprinosu; prima na znanje iz izvješća Revizorskog suda njegov poziv EUAA-i i Frontexu da surađuju s Komisijom kako bi se razjasnila pravna osnova za izračun doprinosa zemalja pridruženih schengenskom području proračunima tih agencija, po potrebi ponovnim pregovaranjem o sporazumima sa zemljama pridruženima schengenskom području kako bi njihovi doprinosi točno odražavali veličinu gospodarstava zemalja pridruženih schengenskom području u usporedbi s veličinom gospodarstva Unije; u tom kontekstu poziva Komisiju da se pozabavi tim pitanjem u predstojećim pregovorima sa zemljama pridruženima schengenskom području u vezi s novim sporazumima koji će obuhvatiti sudjelovanje zemalja pridruženih schengenskom području u radu EUAA-e i Frontexa kako bi se osigurala veća jasnoća u tom pogledu;

14. sa zabrinutošću prima na znanje opažanje Revizorskog suda u pogledu nedostataka povezanih s različitim aspektima upravljanja proračunom, kao što su prekomjerna razina prijenosa odobrenih sredstava, visoke stope zakašnjelih plaćanja i problemi povezani s naknadama/prihodima u slučaju 16 agencija; posebno prima na znanje opažanje Revizorskog suda u pogledu strukturnih i opetovanih visokih prijenosa u slučaju pet agencija (ACER, EFCA, ELA, eu-LISA i FRA); ponovno poziva na poštovanje proračunskog načela jedne godine; ponavlja preporuku Revizorskog suda prema kojoj bi dotične agencije trebale dodatno poboljšati cikluse planiranja i izvršenja svojeg proračuna kako bi se izbjegla prekomjerna kašnjenja u provedbi programâ rada ili planova javne nabave; pozdravlja djelovanja i mjere koje je 2022. nekoliko agencija (npr. ACER, eu-LISA i FRA) započelo i provelo u cilju poboljšanja svojih ciklusa planiranja i izvršenja proračuna;

15. međutim, napominje da je u određenim slučajevima visoka razina prijenosa također posljedica čimbenika koji su izvan kontrole agencija, kao što su višegodišnja priroda njihovih aktivnosti ili potreba da se angažiraju vanjski izvođači tijekom razdoblja dužih od jedne financijske godine zbog nedovoljnog broja članova osoblja;

16. prima na znanje iz izvješća Revizorskog suda opažanje prema kojem je 2022. nekoliko agencija (npr. ECDC i Europol) u svoja plaćanja korisnicima bespovratnih sredstava uključilo povrat poreza na dodanu vrijednost (PDV) povezanog sa zatraženim troškovima, što je u suprotnosti s člankom 186. stavkom 4. Financijske uredbe jer su, prema mišljenju Revizorskog suda, korisnici bili javna tijela koja su djelovala u okviru aktivnosti javnog tijela te stoga nisu imali pravo na povrat PDV-a; prima na znanje argumente dotičnih agencija o tome zašto se razlikuju od stajališta Revizorskog suda o tom pitanju; slaže se s preporukom Revizorskog suda koja je upućena agencijama i u skladu s kojom bi pri upravljanju bespovratnim sredstvima trebale zajamčiti usklađenost s primjenjivim pravilima, posebice kad je riječ o nadoknadi PDV-a korisnicima koji su javna tijela; poziva Mrežu agencija Europske unije (EUAN) da uspostavi zajedničko tumačenje povrata PDV-a u skladu s Financijskom uredbom;

17. podsjeća da je važno uspostaviti i održati aktivan dijalog između Komisije i agencija o dodjeli odgovarajućih sredstava i izradi odgovarajućih planova radnih mjesta, posebno kad je riječ o razvrstavanju radnih mjesta u platne razrede;

Uspješnost

18. napominje da se sve agencije koriste različitim sustavima ključnih pokazatelja uspješnosti, planiranih ostvarenja ili strateških ciljeva utvrđenih u okviru mjerenja uspješnosti; ističe da bi EUAN mogao pomoći agencijama da koriste zajednički sustav ključnih pokazatelja uspješnosti; napominje da je za 15 agencija stopa izvršenja njihova godišnjeg programa rada premašila 95 %, dok je za 14 agencija ta stopa 2022. bila ispod 95 %; ponovno poziva sve agencije da tijelo nadležno za davanje razrješnice izvješćuju o stopi provedbe svojeg godišnjeg programa rada u obliku konsolidirane vrijednosti izražene u postocima; cijeni ciljne vrijednosti ključnih pokazatelja uspješnosti koje su postigle Agencije kao i činjenicu da su agencije skrenule pozornost na mjere kojima se može povećati učinkovitost i djelotvornost njihova rada; međutim, poziva agencije da uzmu u obzir pokazatelje koji još nisu ostvareni ili u čijem se ostvarenju zaostaje; potiče agencije da se koriste EUAN-om kako bi poboljšale postizanje tih pokazatelja;

19. prima na znanje postignuća i uspjehe svih agencija 2022., prve godine ničim izazvane i neopravdane ruske vojne agresije na Ukrajinu; u tom kontekstu pohvaljuje brze mjere koje su agencije poduzele u raznim područjima kao što su pravosuđe i unutarnji poslovi (npr. EUAA, Frontex, Europol, FRA), nadzor financijskih sustava (npr. ESMA), sigurnost i obrana (npr. EASA) te zapošljavanje, socijalna pitanja i uključenost (npr. Eurofound), unatoč izazovima koje predstavljaju ne samo nezakoniti rat u Ukrajini, nego i rekordno visoke stope inflacije diljem Unije i energetska kriza;

20. naglašava da agencije Unije imaju važnu ulogu u pomaganju institucijama Unije u osmišljanju i provedbi javnih politika te u izvršavanju posebnih tehničkih, znanstvenih, operativnih i upravljačkih zadaća, kao i istraživanja koje se temelji na dokazima; u tom pogledu ponavlja da je agencije potrebno opremiti, na razini razmjernoj dodijeljenim zadaćama, dovoljnim brojem članova osoblja zaposlenih na stabilan način i s dostatnim materijalnim resursima; stoga ponovno ističe da je potrebno osigurati odgovarajuće ljudske i financijske resurse kako bi agencije mogle nastaviti s provedbom svojih programa rada uz vrlo visoku stopu provedbe aktivnosti;

21. ističe važnu ulogu agencija EU-a za pravosuđe i unutarnje poslove (PUP), s obzirom na to da su neophodne za provedbu javnih politika Unije, te važnost potpore koju osiguravaju institucijama i tijelima Unije i državama članicama u području temeljnih prava, sigurnosti i pravde obavljanjem operativnih, analitičkih, upravljačkih i nadzornih zadaća; stoga ponavlja da je agencijama za pravosuđe i unutarnje poslove potrebno osigurati odgovarajuće financijske i ljudske resurse;

22. cijeni visokokvalitetni rad agencija koje rade u području zapošljavanja, socijalnih pitanja i uključenosti (Cedefop, Eurofound, EU-OSHA, ETF i ELA); podsjeća na posebne mandate tih agencija i poseban sastav njihovih upravljačkih tijela koji se temelje na tripartitnom načelu i stoga uključuju predstavnike nacionalnih tijela i socijalne partnere; prepoznaje da upravljačka tijela preko svojih članova osiguravaju potrebnu usklađenost rada agencija s potrebama i prioritetima dionika; sa zadovoljstvom primjećuje uvođenje hibridnih sastanaka i upotrebu pisanih postupaka koji doprinose smanjenju troškova sastanaka uživo;

23. naglašava da su agencije najkvalificiranije za procjenu upotrebe resursa kako bi provele svoje godišnje programe rada i učinkovito izvršavale svoje mandate; naglašava da agencije trebaju međusobno surađivati u cilju pravedne raspodjele resursa; ističe da agencije imaju ključnu ulogu u podupiranju projekata koji su istinski u skladu s, primjerice, europskim zelenim planom, europskim stupom socijalnih prava ili novim paktom Unije o migracijama i azilu;

24. pozdravlja suradnju i koordinaciju rada među agencijama koje se bave istim područjem, kao što su europska nadzorna tijela, agencije za pravosuđe i unutarnje poslove, agencije u području zapošljavanja, socijalnih pitanja i uključenosti, kao i druge, ali i međusektorsku suradnju među agencijama iz različitih područja politika;

25. sa zabrinutošću prima na znanje, iz izvješća Revizorskog suda, informacije koje su dvije agencije (EUAA i EUSPA) objavile o posljedicama koje je ničim izazvana i nepravedna agresija na Ukrajinu imala za njihove aktivnosti; u tom kontekstu primjećuje povećanu potražnju za pomoć država članica koje prihvaćaju izbjeglice iz Ukrajine, kao i prekid upotrebe ruskih lansirnih sustava Sojuz za satelite Galileo;

Učinkovitost i rezultati u tom području

26. poziva agencije da nastave razvijati sinergije (u područjima kao što su ljudski resursi, javna nabava, digitalizacija, upravljanje zgradama, informatičke usluge i kibernetička sigurnost), kao i suradnju i razmjenu dobrih praksi s drugim agencijama Unije u cilju poboljšanja učinkovitosti, posebno s obzirom na posljedice rata u Ukrajini i inflacijskih pritisaka; poziva sve agencije da uspostave sustav i kriterije za objektivno i detaljno praćenje te da tijelo nadležno za davanje razrješnice iz godine u godinu izvješćuju o razvoju dobitaka i/ili ušteda koje su agencije zabilježile u pogledu vremena, osoblja, potrošene energije itd.; poziva sve agencije da se koordiniraju, među ostalim s EUAN-om, kako bi se utvrdio i koristio zajednički alat kojim se omogućuje izvješćivanje o takvim dobicima/uštedama na usporediv način;

27. ustraje u važnoj ulozi EUAN-a u razvoju sinergija, među ostalim pomaganjem agencijama da optimiziraju upotrebu svojih proračuna kroz, između ostalog, koordinaciju postupaka zajedničke javne nabave, partnerstva, ponovnu procjenu prioriteta i smanjenje troškova; u tom kontekstu prima na znanje rad deset tematskih podmreža EUAN-a; nadalje, podsjeća da zajedničke inicijative objedinjuju različite perspektive, smanjuju dupliciranje napora, poboljšavaju učenje i jačaju odnose među sudionicima; potiče EUAN da ojača svoju ulogu koordinacije i da predloži više zajedničkih alata koji mogu pomoći agencijama;

28. pozdravlja horizontalnu reviziju Revizorskog suda kojom se pruža analiza odgovora agencija na klimatske i energetske krize te načina na koji izvješćuju o svojoj klimatskoj i energetskoj učinkovitosti; prima na znanje, iz izvješća Revizorskog suda i iz odgovora agencija na pisana pitanja Parlamenta, da je na kraju 2022. godine deset agencija (naspram šest 2021.) dobilo certifikat EMAS-a (sustav upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja), dok 22 agencije nisu dobile certifikat EMAS-a (od čega je za 15 agencija postupak certificiranja EMAS-a bio u tijeku); poziva sve dotične agencije da ubrzaju postupak certifikacije u sustavu EMAS;

29. cijeni činjenicu da su sve agencije u različitim stupnjevima uvele mjere kako bi smanjile svoj utjecaj na okoliš i dale pozitivan doprinos održivom razvoju; pohvaljuje agencije (npr. ACER) koje su službeno donijele (i provele) akcijski plan za ekologizaciju; ponavlja svoju preporuku svim agencijama da donesu višegodišnje akcijske planove koji uključuju obveze u pogledu smanjenja CO_2 koje se mogu ispuniti, među ostalim, korištenjem održivih zgrada i radnih prostora, optimizacijom potrošnje energije, promicanjem niskougljičnih načina putovanja, upotrebom hibridnih metoda rada i davanjem prednosti održivim proizvodima i uslugama; poziva sve agencije da pri traženju novog uredskog prostora vode računa o okolišnim aspektima; ponavlja potencijalnu ulogu EUAN-a u tom kontekstu u pružanju pomoći agencijama uspostavom višegodišnjeg akcijskog plana;

30. pozdravlja činjenicu da je 19 od 33 decentralizirane agencije provelo korporativne planove za poboljšanje energetske učinkovitosti i klimatske neutralnosti; međutim, žali što, prema izvješću Revizorskog suda, 14 od 33 decentralizirane agencije još nije provelo nikakve korporativne planove za poboljšanje energetske učinkovitosti i klimatske neutralnosti svojega rada; napominje da 2022. nijedna agencija nije objavila izvješće o održivosti, pri čemu se Cedefop, EIT i Eurofound to planirale učiniti do 2024.; u tom kontekstu ponavlja preporuku Revizorskog suda i poziva sve agencije da poboljšaju svoju klimatsku neutralnost i energetsku učinkovitost s pomoću ažuriranih poslovnih planova kojima se predviđaju jasno definirane i kvantificirane polazne vrijednosti i ciljevi za smanjenje ugljičnog otiska i potrošnje energije, te da izvješćuju o svojoj klimatskoj, energetskoj i okolišnoj učinkovitosti objavljivanjem izvješća o održivosti ili izjava o okolišu;

31. podsjeća na važnost povećanja razine digitalizacije agencija u pogledu unutarnjeg djelovanja i upravljanja, ali i postupaka, radi prelaska na procese u kojima se ne upotrebljava papir; napominje da taj pozitivan razvoj događaja utječe na troškovnu učinkovitost; pozdravlja činjenicu da je 2022. postignut dodatan napredak u pogledu digitalizacije i optimizacije radnih procesa i postupaka, naročito u području ljudskih resursa i postupaka javne nabave; potiče sve agencije da razviju i primijene softver za napredni kvalificirani potpis i kvalificirani elektronički potpis kako bi dobile odobrenja i potpise i unutarnjih i vanjskih drugih ugovornih strana u dokumentaciji o nabavi i ugovornoj dokumentaciji; traži od EUAN-a da podrži sve inicijative za ubrzanje tog procesa digitalizacije i da nastavi izvješćivati tijelo nadležno za davanje razrješnice o napretku postignutom u pitanjima digitalizacije;

32. poziva Komisiju da osigura bolje korištenje stručnog znanja agencija u relevantnim područjima politike u pogledu, primjerice, izrade izvješća i studija, provođenja istraživanja i anketa, što može omogućiti učinkovitiju upotrebu proračunskih sredstava Unije u usporedbi s alternativnim rješenjima; u tom pogledu naglašava neiskorišteni potencijal agencija koje rade u području zapošljavanja, socijalnih pitanja i uključenosti u pogledu pružanja konkretnih, relevantnih informacija i proizvoda jednake kvalitete kao i vanjski savjetnici, kada im to dopuštaju njihovi mandati;

Kadrovska politika

33. prima na znanje da su 33 decentralizirane agencije 2022. prijavile da zapošljavaju ukupno 10 146 članova osoblja, uključujući dužnosnike, privremene i ugovorne djelatnike te upućene nacionalne stručnjake (u usporedbi s 9 631 članom osoblja 2021. godine), što predstavlja povećanje od 5,34 % u odnosu na 2021.; prima na znanje, iz izvješća Revizorskog suda, da se većina novootvorenih radnih mjesta od 2021. nadalje može pripisati kontinuiranom rastu nedavno osnovanih agencija (npr. ELA) i rastu agencija kojima su dodijeljene nove zadaće (EFCA, EUAA i Frontex); pohvaljuje agencije (EIGE i EUSPA) koje su 2022. ostvarile stopu izvršenja plana radnih mjesta od 100 %;

34. konstatira da su u pet agencija zabilježeni slučajevi sindroma izgaranja na poslu (ukupno 16) i da su u 19 agencija tijekom 2022. neki od zaposlenika prijavili prekovremeni rad (13 u 2021.); ističe da se svi slučajevi sindroma izgaranja na poslu ne bilježe službeno; posebno napominje da je velik broj zaposlenika prijavio prekovremeni rad u EFSA-i (81 % osoblja) i Eurofoundu (97 % osoblja);

35. sa zabrinutošću primjećuje da je 2022. stopa fluktuacije osoblja bila veća od 5 % u 15 od ukupno 33 agencije, pri čemu je u četiri od njih ta stopa premašila 10 %; pohvaljuje agencije (npr. EBA-u) za ciljane mjere koje su poduzele kako bi spriječile visoke stope fluktuacije osoblja; ističe da je važno da sve agencije provode mjere za poboljšanje upravljanja talentima i njihovo zadržavanje; smatra da bi EUAN trebao biti forum za agencije članice u pogledu razmjene dobrih praksi i, gdje je to moguće, udruživanja snaga u tom području;

36. primjećuje da se u geografskoj ravnoteži među osobljem decentraliziranih agencija Unije stanovništvo država članica kao postotak 27 država članica EU-a odražava točnije nego što je to slučaj s geografskom ravnotežom među osobljem Komisije; izražava žaljenje zbog nedovoljne zastupljenosti sedam država članica, prekomjerne zastupljenosti 17 država članica i približne ravnoteže za tri države članice; podsjeća da agencije trebaju poduzeti konkretne mjere za poboljšanje geografske ravnoteže; prima na znanje studiju naslovljenu „The use of contract agents in decentralised agencies” (Upotreba ugovornog osoblja u decentraliziranim agencijama) objavljenu 15. svibnja 2023. (dalje u tekstu „studija”) u kojoj se navodi da financijska privlačnost radnih mjesta članova ugovornog osoblja u različitim regijama može utjecati na geografsku raznolikost kandidata;

37. ističe da geografska ravnoteža i dalje predstavlja izazov za nekoliko agencija u kojima znatan postotak osoblja čine državljani države članice u kojoj se agencije nalaze, npr. BEREC (58 % Latvijaca), Cedefop (47 % Grka), EFSA (49 % Talijana), EU-OSHA (46 % Španjolaca); potvrđuje da agencije primjenjuju postupke odabira koji se temelje na zaslugama, pri čemu bi u slučaju jednakih zasluga agencije trebale dati prednost nedovoljno zastupljenim državljanstvima; poziva agencije da poduzmu potrebne mjere za ostvarenje uravnotežene i pravedne geografske zastupljenosti;

38. potvrđuje da su privlačenje talenata i osiguravanje geografski raznolike radne snage povezani s individualnim specifičnostima agencija (npr. lokacija, infrastruktura, školovanje, javnopolitičko područje), kao i s vanjskim ograničavajućim faktorima (npr. tržišno natjecanje s privatnim sektorom, nesigurnost radnih mjesta zbog kratkoročnih ugovora, niski korekcijski koeficijenti); sa zadovoljstvom prima na znanje, na temelju izvješća o daljnjem postupanju EUAN-a u vezi s razrješnicom za 2021., mjere koje je EUAN poduzeo kako bi otklonio nedostatak privlačnosti i poboljšao reprezentativnost osoblja agencija u pogledu dobi, spola i zemljopisnog podrijetla;

39. sa zabrinutošću prima na znanje opažanja iz izvješća Revizorskog suda o manjkavostima povezanima s naknadama za nacionalne stručnjake, stipendijama za stažiranje i postupcima zapošljavanja te konstatira da je Revizorski sud donio osam opažanja, od kojih su tri povezana s nepravilnim plaćanjima; poziva dotične agencije da poboljšaju svoje *ex ante* provjere kako bi se plaćanja izvršavala na temelju dokumentiranih dokaza i važećih pravila;

40. prima na znanje blago poboljšanje rodne ravnoteže 2022. godine u usporedbi s 2021. godinom na razini višeg i srednjeg rukovodstva, sa 66,59 % muškaraca i 33,41 % žena (68 % odnosno 32 % 2021.) i na razini članova upravnih odbora, među kojima je bilo 60,33 % muškaraca i 39,67 % žena (62 % odnosno 38 % 2021.); napominje da se rodna ravnoteža za osoblje općenito pogoršala, s 54,26 % muškaraca i 46,74 % žena (50,3 % odnosno 49,7 % 2021.); poziva agencije da rade na postizanju još veće rodne ravnoteže među višim rukovodstvom; ponavlja svoj poziv Komisiji i državama članicama da poštuju rodnu ravnotežu pri kandidiranju i imenovanju članova rukovodstva ili upravnih odbora; podsjeća na ambiciju agencija da se usklade s Komisijom kako bi se postigla rodna ravnoteža od 50 % na svim razinama rukovodstva do kraja 2024.;

41. primjećuje da su sve agencije uvele mjere za poboljšanje dobrobiti osoblja na radnome mjestu i veću ravnotežu između poslovnog i privatnog života; napominje da se broj i učinak takvih mjera uvelike razlikuju među agencijama te da se čini da ne postoji zajednički referentni okvir; poziva EUAN da koordinira napore za razvoj zajedničkog referentnog okvira u tom pogledu; sa zadovoljstvom primjećuje da je velika većina agencija uvela mjere za integraciju osoba s invaliditetom, pri čemu se te mjere kreću od fizičkih prilagodbi kao što su omogućivanje pristupa zgradama za invalidska kolica i postavljanje rampi na glavnim pristupnim točkama do prilagodbi na radnim stanicama za osoblje, posebnih radnih uvjeta za zaposlenike s invaliditetom i osiguravanja posebne opreme koja se temelji na individualnim potrebama; osim toga, pozdravlja druge mjere koje podrazumijevaju integraciju uključivih praksi u politike u području ljudskih resursa, kao što su poticanje prijava kandidata s invaliditetom, osiguravanje nediskriminirajućih postupaka zapošljavanja u slučaju invaliditeta, pružanje osposobljavanja osoblja u području ljudskih resursa i povjerenstava za odabir o pitanjima raznolikosti i uključivosti te pružanje smjernica za otkrivanje i suzbijanje nesvjesnih pristranosti; poziva agencije s većim proračunima da u skladu s time ulažu u mjere za integraciju osoba s invaliditetom, poboljšanje dobrobiti osoblja na radnome mjestu te ravnoteže između poslovnog i privatnog života;

42. napominje da je 17 agencija već usvojilo Povelju o raznolikosti i uključivanju, koju je podržala radna skupina posvećena pitanjima u području raznolikosti i uključivanja; poziva preostale agencije da bez odgode usvoje tu povelju; pozdravlja aktivan razvoj radne skupine posvećene pitanjima u području raznolikosti i uključivanju koju je osnovao EUAN; u tom kontekstu sa zadovoljstvom prima na znanje razne aktivnosti i događanja koje je EUAN organizirao 2022., kao što su: internetski razgovori na teme „Definiranje liderstva – žene na čelu agencija EU-a” i „Prevladavanje kulture alfa liderstva: kako svatko može postati uspješan lider” te povodom obilježavanja Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, pod nazivom „Pronađimo snagu u ranjivosti”; nagrade EUAN-a za raznolikost i uključivanje kojima će se nagraditi administrativne inicijative i inicijative u području ljudskih resursa kojima se potiče osviještenost i provedba praksi u području raznolikosti i uključivanja koje se trenutačno odvijaju u agencijama; poziva EUAN da tijelu nadležnom za davanje razrješnice dostavi rezultate istraživanja o raznolikosti i uključivanju među osobljem agencija; poziva EUAN da tijelo nadležno za davanje razrješnice i dalje izvještava o napretku postignutom u području raznolikosti i uključivanja;

43. podsjeća na važnost razvoja dugoročne politike ljudskih resursa u pogledu ravnoteže između poslovnog i privatnog života, cjeloživotnog usmjeravanja i ponude posebnih mogućnosti osposobljavanja za razvoj karijere, rodne ravnoteže među članovima osoblja na svim razinama, rada na daljinu, prava na isključivanje, poboljšanja geografske ravnoteže kako bi se postigla odgovarajuća zastupljenost svih država članica te zapošljavanja i integracije osoba s invaliditetom kao i promicanja jednakog postupanja prema njima i njihovih mogućnosti;

44. konstatira da su sve agencije za sve svoje osoblje uvele politiku i mjere za sprečavanje uznemiravanja i borbu protiv njega, pri čemu su neke agencije uspostavile posebne mjere za više i srednje rukovodstvo (npr. tečajeve osposobljavanja, podizanje razine osviještenosti ili obuku); nadalje, prima na znanje da je osam agencija izvijestilo da su 2022. bila u tijeku ili su zaključena 23 slučaja povezana s optužbama za uznemiravanje; primjećuje da neke agencije (npr. ECDC, ENISA, EUAA) za postupke povezane s osobljem (npr. slučajevi uznemiravanja) traže pomoć od vanjskih odvjetničkih društava specijaliziranih za pravo Unije o javnoj službi (Pravilnik o osoblju Unije), čak i onda kada imaju vlastite pravne službe ili odjele; prima na znanje, iz izvješća o daljnjem postupanju EUAN-a u vezi s razrješnicom za 2021., da u većini slučajeva agencije nisu bile suočene sa slučajevima uznemiravanja u kojima su trebale zatražiti potporu vanjskih odvjetničkih društava ili savjetnika;

45. napominje da je Vrhovni sud Litve u svojoj odluci od 23. veljače 2022. potvrdio presudu Suda Europske unije u predmetu C-948/19, u kojoj se smatra da su radnici zaposleni preko poduzeća za privremeno zapošljavanje u agencijama Unije obuhvaćeni područjem primjene Direktive 2008/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([4]); poziva sve agencije da pružaju prednost stalnom osoblju pred vanjskim konzultantima kako bi se zajamčili visokokvalitetni radni uvjeti te spriječio gubitak znanja i iskustva;

46. podsjeća da, u skladu s Pravilnikom o osoblju Unije, decentralizirane agencije imaju mogućnost da do 65 % njihova ukupnog broja osoblja čine ugovorni djelatnici te da je to odredba kojom se potiče fleksibilnost; prima na znanje, u tom kontekstu i na temelju razmjene mišljenja izražene tijekom javnog saslušanja (pod nazivom „Osoblje i drugi resursi u agencijama, tijelima i zajedničkim poduzećima EU-a”, dalje u tekstu „javno saslušanje”) održanog u Parlamentu 27. lipnja 2023., kao i na temelju studije, da jedinstveni postupci Komisije za utvrđivanje broja ugovornih djelatnika ne ostavljaju fleksibilnost u pogledu zapošljavanja ugovornih djelatnika na temelju procjene radnog opterećenja u skladu s mandatima agencija te ograničavaju njihovu sposobnost da se brzo prilagode novim potrebama; također prima na znanje, na temelju javnog saslušanja, da troškovi usluga privremenog osoblja, koji se upotrebljavaju za rješavanje kratkoročnih poslovnih potreba i odsutnosti, znatno premašuju troškove ugovornih djelatnika, što postaje izazov s obzirom na presudu Suda Europske unije od 11. studenoga 2021. (predmet C-948/19) kojom se agencije obvezuju na poštovanje načela jednake plaće za jednake zadaće, bez obzira na njihovu ugovornu situaciju; ponovno poziva agencije da se u najvećoj mogućoj mjeri oslanjaju na stalno osoblje kako bi se zajamčili kvalitetni uvjeti rada i spriječio gubitak znanja i iskustva, a Komisiju da osigura odgovarajuću raspodjelu ljudskih resursa;

47. prima na znanje, na temelju studije, da se u pogledu sastava radne snage broj članova ugovornog osoblja tijekom posljednjeg desetljeća povećavao među decentraliziranim agencijama, i u apsolutnom smislu i kao relativni udio u ukupnoj radnoj snazi: sa 17 % u 2012. na 21 % 2021., dok je broj članova ugovornog osoblja u kategoriji IV. zabilježio najveći porast tijekom vremena (s udjelom od 46 % u svim funkcijskim skupinama 2019.), što potencijalno upućuje na to da agencije možda zapošljavaju ugovorno osoblje za obavljanje osnovnih zadaća u okviru mandata agencija; razumije da zapošljavanje članova ugovornog osoblja kao sastavnog dijela radne snage pomaže agencijama da riješe problem iscrpljenja svih drugih mogućnosti za povećanje učinkovitosti, a istodobno omogućava povećanje opsega odgovornosti s manje radnih mjesta; ističe, međutim, činjenicu da razlike u vrstama ugovora za slične zadaće imaju važne posljedice za cjelokupno radno iskustvo ugovornog osoblja i njihovu motivaciju te da bi veća fluktuacija ugovornih djelatnika koji rade na specijaliziranijim položajima mogla predstavljati izazov za zadržavanje organizacijskog znanja; osim toga, prima na znanje, na temelju studije, razlike između plaća ugovornog osoblja i lokalnih plaća među državama članicama, te da su za neke agencije (EEA, Eurofound, Europol) plaće ugovornog osoblja svih funkcijskih skupina bile niže od prosječnih plaća u državama članicama (DK, IE, NL), dok su plaće ugovornog osoblja zaposlenog u drugim agencijama (npr. ENISA, EIGE) bile više od lokalnih plaća (EL, LT); prima na znanje da se postupak zapošljavanja članova ugovornog osoblja razlikuje te da traje od tri do devet mjeseci ili više, kao i to da razlike među plaćama za različite uloge mogu utjecati na postupke zapošljavanja i stope njihove uspješnosti;

Sprečavanje i postupanje u slučaju sukoba interesa te transparentnost

48. konstatira da, uz iznimku jedne agencije, sve agencije imaju uspostavljenu politiku za sprečavanje sukoba interesa i upravljanje njima; pozdravlja korake koje je poduzela većina agencija kako bi ojačale svoje interne postupke i kontrole koji obuhvaćaju moguće situacije „rotirajućih vrata” i osigurale potpunu usklađenost s primjenjivim pravilima predviđenima u Pravilniku o osoblju Unije; prima na znanje, na temelju izvješća o daljnjem postupanju EUAN-a u vezi s razrješnicom za 2021., da članovi upravnih odbora agencija u većini slučajeva dolaze iz javnih institucija na nacionalnoj razini, zbog čega postoji relativno mala vjerojatnost za sukob interesa; prima na znanje, na temelju istog izvješća, da su članovi upravnih odbora uglavnom odgovorni za upravljanje i nadzor (samo u vrlo malom broju slučajeva donose operativne odluke) te da se, kada takvi članovi rade u reguliranim industrijama, u odnosu na njih poduzimaju određene restriktivne mjere, s obzirom na činjenicu da ne postoji pravna obveza u skladu s kojom ti članovi moraju npr. podnijeti zahtjev za odobrenje za zapošljavanje; poziva EUAN da Parlamentu dostavi iscrpan popis takvih restriktivnih mjera koje agencije donose u praksi; naposljetku primjećuje, na temelju studije, da se ne čini da ugovorno osoblje predstavlja veći rizik u pogledu „rotirajućih vrata”;

49. prima na znanje, na temelju izvješća o daljnjem postupanju EUAN-a u vezi s razrješnicom za 2021., da u nekim slučajevima agencije smatraju da je njihov stupanj izloženosti riziku od sukoba interesa i lobističkog pritiska nizak zbog njihovih misija, zadaća koje obavljaju te okruženja i konteksta u kojem djeluju, što utječe na njihovu procjenu potrebe za strategijom za borbu protiv korupcije, dok su druge agencije, zbog svoje veće izloženosti takvom riziku, uvele već potpuno razvijene strategije za borbu protiv korupcije, koje su u nekim slučajevima donesene u suradnji s OLAF-om; u tom kontekstu ponavlja da se pravila o transparentnosti, nespojivim dužnostima, sukobu interesa i situacijama „rotirajućih vrata” te nezakonitom lobiranju, kao i strategijama za borbu protiv prijevara, trebaju redovito ažurirati; prima na znanje, na temelju izvješća agencija o daljnjem postupanju u vezi s razrješnicom za 2021., da većina agencija ne planira razviti internu strategiju za borbu protiv korupcije, dok u slučaju nekih agencija (npr. EBA, EIOPA) njihove strategije za borbu protiv prijevara uključuju strategiju za borbu protiv korupcije;

([4]) Direktiva 2008/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o radu preko poduzeća za privremeno zapošljavanje (SL L 327, 5.12.2008., str. 9.).

50. pozdravlja objavu zapisnika sa svih sastanaka predstavnika interesnih skupina, dionika i lobista s agencijama, kada je to primjenjivo; poziva agencije (npr. EASA-u) koje nisu uspostavile internetsku stranicu za objavu takvih sastanaka da to učine bez odgode; napominje da zbog prirode svojeg poslovanja neke agencije (npr. BEREC, CEPOL, CdT, EU-OSHA) ne održavaju sastanke s lobistima;

51. prima na znanje da sve agencije zahtijevaju izjave o financijskim interesima članova svojeg upravnog odbora i višeg rukovodstva te da ih objavljuju na svojim internetskim stranicama; nadalje, prima na znanje da većina agencija na svojim internetskim stranicama objavljuje životopise ili kratak pregled obrazovanja i stručnog iskustva članova upravnog odbora, rukovodećeg osoblja, vanjskih stručnjaka i internih stručnjaka; ističe da se u slučaju nekih agencija (npr. Cedefop, EFSA, ELA, ENISA) nisu objavljeni životopisi nekih članova upravnog odbora i njihovih zamjenika; poziva agencije da bez odgode objave sve te životopise na svojim internetskim stranicama;

52. ističe da je većina agencija izvijestila da 2022. nije zabilježila nijedan slučaj sukoba interesa, dok je devet agencija prijavilo takve slučajeve; napominje da su se istraženi slučajevi odnosili na bivše zaposlenje (ACER), neprijavljivanje financijskih interesa u pogledu npr. primljenih honorara ili interesa bliskog člana obitelji (EMA), postupke zapošljavanja (EMSA), uključenost članova upravnog odbora u postupke povezane s osobljem (Eurojust) i zaposlenje nakon odlaska iz službe (Europol); pohvaljuje ukupnu stopu zaključenih slučajeva agencija (19 zaključenih slučajeva od 21 prijavljenog i istraženog), kao i mjere poduzete u cilju izbjegavanja negativnog učinka na interese tih agencija u 2022.; ponavlja važnost uspostave čvrstih unutarnjih pravila i okvira čiji je cilj sprečavanje uznemiravanja, sukoba interesa ili „rotirajućih vrata”, čime bi se zajamčili najviši etički standardi i povećalo povjerenje javnosti u institucije Unije;

53. napominje da sve agencije imaju uspostavljenu politiku za zviždače; primjećuje da su 2022. prijavljena i istražena 52 slučaja „zviždanja” te da je 47 tih slučajeva zaključeno (uključujući 37 slučajeva vanjskih zviždača koje je zaprimila EMA) dok su dva slučaja (Frontex) pod istragom OLAF-a; poziva sve agencije da se pobrinu za uspostavu posebnih, sigurnih i učinkovitih kanala za prijavljivanje u skladu s relevantnim zahtjevima Direktive (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]) o zviždačima;

Javna nabava

54. s velikom zabrinutošću prima na znanje da je Revizorski sud 2022. uočio 48 nedostataka u javnoj nabavi (u usporedbi s njih 34 u 2021. i 18 u 2020.) i da broj agencija u kojima se bilježe nedostaci raste te da se 2022. radilo o 24 agencije (u usporedbi s 22 agencije 2021. i 14 agencija 2020.); izražava zabrinutost zbog toga što su takvi nedostaci i dalje najveći uzrok nepravilnih plaćanja, koja proizlaze iz nepravilnih postupaka javne nabave o kojima se izvještavalo 2022. ili prethodnih godina; ponavlja preporuku Revizorskog suda da se pri provedbi okvirnih ugovora agencije koriste isključivo posebnim ugovorima za nabavu robe ili usluga obuhvaćenih povezanim okvirnim ugovorom; nadalje, ponavlja preporuku Revizorskog suda da agencije o kojima je riječ dodatno poboljšaju svoje postupke javne nabave jamčenjem potpune usklađenosti s primjenjivim pravilima, među ostalim kad je riječ o uvjetima izmjene postojećih ugovora;

55. pozdravlja činjenicu da se agencije Unije sve više koriste alatima za e-nabavu; napominje da agencije najčešće upotrebljavaju module za elektroničke natječaje, elektroničko podnošenje ponuda i elektroničko izdavanje računa aplikacije e-PRIOR; nadalje, napominje da je 2022. godine 20 agencija usvojilo i provelo alat za upravljanje javnom nabavom, sedam agencija ga je testiralo, a 23 agencije uvele su kvalificirane alate za elektroničko potpisivanje; poziva sve agencije da uvedu te alate, da nastave raditi na potpunoj digitalizaciji svojih postupaka javne nabave i da tijelo nadležno za davanje razrješnice obavješćuju o napretku u tom području;

56. podsjeća na to da je u svim postupcima nabave važno zajamčiti pošteno tržišno natjecanje među ponuditeljima te nabavu robe i usluga po najboljoj mogućoj cijeni uz poštovanje načela transparentnosti, proporcionalnosti, jednakog postupanja i nediskriminacije; poziva sve agencije da uvedu sve IT alate za e-nabavu koje je razvila Komisija; poziva sve agencije da dodatno poboljšaju svoje postupke javne nabave te da budu primjer i iskoriste socijalnu klauzulu iz postojeće Direktive EU-a o javnoj nabavi kako bi se osiguralo da gospodarski subjekti uključeni u ugovore o javnoj nabavi poštuju sve primjenjive obveze u području prava okoliša, socijalnog i radnog prava koje su utvrđene pravom Unije, nacionalnim pravom ili kolektivnim ugovorom, ili primjenjivim odredbama međunarodnog prava zaštite okoliša, socijalnog ili radnog prava;

([5]) Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije (SL L 305, 26.11.2019., str. 17.).

Unutarnja kontrola

57. sa zabrinutošću prima na znanje zaključke Revizorskog suda u području sustava upravljanja i kontrole (osim spornih pitanja u području javne nabave i ljudskih resursa), gdje su 2022. zabilježene manjkavosti u pogledu kvalitete i cjelovitosti podataka, izvršenja rashoda bez pravilnog delegiranja ovlasti dužnosnika za ovjeravanje, nepostojanja odgovarajućih *ex post* i *ex ante* provjera te nedostataka u području upravljanja naknadama, bespovratnim sredstvima i obvezama; napominje da su od ukupno 24 zaključka u tim područjima tri bila povezana s nepravilnim plaćanjima; snažno ustraje u zahtjevu za učinkovitim sustavima upravljanja i kontrole kako bi se izbjegli takvi nedostaci; ponovno poziva na jačanje sustava upravljanja i kontrole kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje agencija;

58. primjećuje da su na kraju 2022. sve agencije izvijestile da su provele revidirani okvir unutarnje kontrole koji se temelji na COSO-u te da su provele godišnju ocjenu tog okvira; ponovno poziva sve agencije da dostave barem rezultate ocjene na razini sastavnica, međutim potiče agencije da izvješćuju na detaljnijoj razini, na primjer u skladu s načelom unutarnje kontrole;

59. konstatira da su 2022., prema izvješću Revizorskog suda o daljnjim postupanjima na temelju opažanja iz prijašnjih godina, 64 opažanja zaključena, a da je 57 opažanja još u tijeku ili nije provedeno; poziva agencije da s dužnom pažnjom provedu mjere na temelju tih opažanja i dodatno poboljšaju svoje okvire unutarnje kontrole; naposljetku prima na znanje da je osam agencija izvijestilo da je OLAF 2022. obradio 23 predmeta, od kojih je 11 zaključeno te godine;

Ostalo

60. pozdravlja daljnje korake koje su agencije poduzele 2022. kako bi poboljšale svoju kibernetičku sigurnost i zaštitu digitalne dokumentacije koju posjeduju; pohvaljuje agencije (ECDC, ECHA, EIGE, ENISA) koje su usvojile ili ažurirale svoje politike u području kibernetičke i informacijske sigurnosti, u svjetlu uredbi Unije o kibernetičkoj i informacijskoj sigurnosti u institucijama i tijelima Unije; napominje da neke agencije (npr. CEPOL) još nisu donijele takve politike jer u svojem planu radnih mjesta nemaju dodijeljena radna mjesta koja bi bila potrebna za provedbu tih propisa; poziva dotične agencije da što prije pronađu privremena rješenja (kao što je dijeljenje relevantnih resursa s drugim agencijama) te da nađu i trajno rješenje; traži od EUAN-a da u tom kontekstu olakša bolju razmjenu među agencijama; poziva dotične agencije da o napretku u vezi s time redovito obavještavaju tijelo nadležno za davanje razrješnice;

61. primjećuje, na temelju razmjene stajališta tijekom javnog saslušanja da: (1) kibernetičke prijetnje sve se više povećavaju te bi se proračun ENISA-e u skladu s time trebao povećati, čak i ako joj se ne povjere nove zadaće, već se samo poveća njihov opseg; (2) na temelju Komisijinih akata o kibernetičkoj solidarnosti i kibernetičkoj otpornosti ENISA bi dobila nove zadaće bez dodatnih sredstava; (3) vrlo je važno s pomoću jasne i transparentne metode te u suradnji s agencijama provesti i formalizirati procjenu potrebnih resursa u slučaju povećanja mandata agencija ili proširenja njihova opsega; poziva Komisiju da uzme u obzir te aspekte i podsjeća da, kad je riječ o kibernetičkoj sigurnosti, svaka agencija mora izvršavati ulaganja kako bi ispunila pravne zahtjeve;

62. pozdravlja korake koje su agencije poduzele kako bi objavile rezultate svojeg rada u okviru različitih kanala, uključujući svoje internetske stranice i društvene medije; poziva agencije da nastave ulagati napore u izvještavanje građana Unije i šire javnosti o relevantnim informacijama o uspješnosti na jasnom i pristupačnom jeziku kako bi se osigurala veća transparentnost i javna odgovornost u vidu bolje upotrebe medija i kanala društvenih medija; očekuje od agencija da tijelu nadležnom za davanje razrješnice podnesu izvješće u tom pogledu;

63. pozdravlja komunikaciju Komisije naslovljenu „Dugoročna konkurentnost EU-a: perspektiva nakon 2030.”, čiji je cilj racionalizirati i pojednostavniti zahtjeve za izvješćivanje za 25 % za zeleno, digitalno i gospodarsko tematsko područje te poziva agencije Unije da racionaliziraju svoje interne procedure kako bi se smanjilo nepotrebno administrativno opterećenje;

64. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi agencijama koje podliježu ovom postupku razrješnice, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu te da je da na objavu u *Službenom listu Europske unije* (serija L).